

EL LLENGUATGE

Infijos

7/V/1977

Mots com ara pedregós, punxegut, sorneguer i terregada són sovint escrits, erròniament, «pedregós», «sornaguer» i «terregada», és a dir, amb una a en lloc d'una e a la segona síl·laba. I, encara més, aquest error ortogràfic és fins i tot sovint justificat amb la raó que es tracta de derivats, respectivament, de pedra, punxa, sorna i terra, que s'escriuen amb a final. Però els qui esgrimeixen aquesta argumentació no tenen en compte que en la formació de mots per mitjà de derivació, és del radical dels primitius (en aquest cas, pedr, punx, sorn i terr) que s'obtenen, al qual radical s'afegeixen els sufixos corresponents. I el que s'ha esdevingut en la formació dels derivats pedregós, punxegut, sorneguer i terregada, és que, a més del radical del primitiu i del sufix de derivació, hi ha intervingut un tercer element —eg—, anomenat infix, buit de significació, i que hi apareix intercalat. Es pot dir, doncs, que els elements constituents dels mots a què ens referim són els següents: pedr/eg/ós, punx/eg/ut, sorn/eg(u)/er i terr/eg/ada. I si mots com lladregada i ventregada s'escriuen amb una e a la segona síl·laba, no és perquè lladre i ventre acabin en e, sinó a causa de la presència de l'infex eg intercalat entre el radical del primitiu i el sufix de derivació.

En la formació de mots, en català, intervenen cosa de dues dotzenes d'infijos diferents, que alguns cops afegeixen al nou mot una idea suplementària d'intensitat, repetició, petitesa, etc. Són clarament perceptibles en mots com espigolar, emblanquinar, enjogassat, pobrissalla, llargarut, amagatall i pelleter, els quals, sense la seva presència, haurien revestit les formes «espigar», «emblancar», «enjogat», «pobralla», «llargut», «amagall» i «pel·ler». En el cas de mots com pedregós o polseguera, no existint cap infix «ag», llur ortografia no ofereix cap dubte. Però hi ha, és cert, sufixos homònims —ja que solen correspondre a síl·labes àtones com ara at i et (vinater i pelleter) o ar i er (cantarella i camperol), que fan que sigui lícit dubtar de l'ortografia d'aquests mots en què intervenen, en el qual cas allò que s'imposa és consultar-la al diccionari.

ALBERT JANE